

Anayasa Mahkemesi: Farklı Amaç ve Hukuki Yararlar? Gerçekleştirmeye Yönelik Olarak Hem ?dari Hem de Adli Süreç Sonunda Vergi Cezası ve Mahkûmiyet Verilmesi, Ne Bis ?n ?dem İlkesine Aykırı Değildir

8 Ağu 2019

Anayasa Mahkemesi, başvuru adına hem 2007-2011 arası dönemlere ilişkin olarak vergi ziya cezaları katma değer vergisi, gelir vergisi ve geçici vergiye bağlı vergi ziya cezası tarh edilmesinin, ayrıca özel usulsüzlük cezası kesilmesinin; hem de başvurunun sahte fatura düzenleme işlemi nedeniyle 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na ("VUK") muhalefet suçundan 5 kez ayrı ayrı cezalandırılmasına karar verilmesinin Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamında aynı fiil nedeniyle yeniden yargılanmama veya cezalandırılmama ilkesinin (*ne bis in idem*) ihlali olmadığının karar verdi.

Başvuruya konu olayda, başvuru 2007-2011 yılları arasında dönemlere ilişkin vergi incelemesine tabi tutulmuş ve inceleme sonunda hakkında "POS tefeciliği" yoluyla gerçeği yansıtmayan kontör satışları kapsamında sahte fatura düzenlediği hususlarında vergi tekniği, vergi inceleme ve vergi suçu raporları düzenlenmiştir.

Düzenlenen raporlar uyarınca başvurunun fatura veya benzeri belgeleri düzenlememesi suretiyle hizmet satışları belgesiz olarak gerçekleştirildiği gerekçesiyle VUK uyarınca başvuru adına usulsüzlük cezaları kesilmesi, ayrıca vergi ziya cezaları katma değer vergisi, gelir vergisi ve geçici vergiye bağlı vergi ziya cezası tarh edilmiştir.

Başvuru bunlara karşın davalar açılmı, yargılamalar devam ederken yürürlüğe giren 3 Austos 2016 tarihli ve 6736 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun kapsamında başvuru, söz konusu vergi borçlarının yapılandırılmasına ilişkin vergi dairesine başvurmıştır. 27 Ekim 2016 tarihli ödeme planı çerçevesinde başvuru 65.311,81 TL tutarındaki borcunu altı taksit halinde ödemiştir. Başvuru, vergi mahkemelerinde açılan davalardan da bu yapılandırma çerçevesinde feragat etmiştir.

Başvuru hakkında ayrıca "sahte fatura kullanma ve düzenleme" nedeniyle VUK uyarınca suç duyurusunda bulunulmasının uygun olacağı yönünde vergi suçu raporu tanzim edilmiştir. Bu rapora dayanan Vergi Denetim Kurulu 25 Nisan 2014 tarihinde başvuru hakkında Şekenderun Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunmuştur.

Cumhuriyet Başsavcılığı 9 Haziran 2014 tarihinde başvurunun sahte fatura düzenleme ve kullanma işlemi nedeniyle zincirleme biçimde VUK'a muhalefet suçundan cezalandırılmasına talebiyle iddianame düzenlemiştir.

İddianamenin kabulüne karar veren Şekenderun 5. Asliye Ceza Mahkemesi başvurunun sahte fatura düzenleme işlemini sabit görerek VUK'a muhalefet suçundan beş kez ayrı ayrı cezalandırılmasına karar vermiştir. Kanunun aynı hükmünü deyişik zamanlarda birden fazla kez ihlal ettiği gerekçesiyle başvuruya verilen cezalar 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 43. maddesi ilk fıkrası uyarınca arttırılmıştır. Sonuç olarak başvurunun beş kez ayrı ayrı 3 yıl 1 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırılmasına karar vermiştir ve karar istinafta onanmıştır.

Somut olayda iikâyete konu olan her iki takibat aynı kişi hakkında ve aynı vergilendirme dönemleri ile ilgili olarak yürütüldüğünü belirten Anayasa Mahkemesi, başvurunun cezai süreçlere neden olan hareketleri amaç, zaman ve

mekân yönlerinden birbirine ba?l? bir ?ekilde kendi içinde bir bütünlük olu?turdu?undan hukuki anlamda ayn? fiil olarak de?erlendirilmesi gerekti?ine kanaat getirmi?tir.

Ancak, idari süreç sonunda vergi cezas?n?n yan? s?ra adli süreç sonunda vergi cezas? ve mâhkumiyet verilebilmesinde;

- *Ne bis in idem* ilkesinin sadece ceza davalar?na ili?kin oldu?u için ayn? fiilden dolayı ceza soru?turmas?n?n yan?nda ayr?ca hukuk davas? veya disiplin soru?turmas? aç?lmas?na engel te?kil etmeyece?i,
- Vergi kurallar?na ayk?r?l???n idari olarak cezaland?r?lmas?yla bunun ayr?ca suç olarak öngörölüp cezaland?r?lmas?n?n farklı amaç ve hukuki yararlar? gerçekle?tirmeye yönelik olması,

gerekçeleriyle, *ne bis in idem* ilkesine ayk?r? bir yön bulunmad???na karar vermi?tir.

16 Mayıs 2019 tarihli 30776 say?l? Resmî Gazete'de yay?mlanan 27 Mart 2019 tarih, 2018/9115 E. say?l? Anayasa Mahkemesi karar?n?n tam metnine bu [link](#)ten ula?abilirsiniz.

LG?L? ÇALI?MA ALANLARI

- [Vergi, Mali Borçlar ve Kamu Borçlar?](#)

Related Attorneys

- [DR. E. SEYF? MORO?LU, LL.M.](#)
- [N?LÜFER HOTAN](#)